

[Sigsgaard.]

forsinker gymnasiereformen under henvisning til, at der skal gøres noget for lærlingene, men det gør man på den anden side heller ikke; dér slår ministeren fast, at den mesterlære, som lærlingene er lede og kede af og kun ønsker afskaffet, skal opretholdes, og nu forringer man fritidsundervisningen. Så sagde denne ven til mig, at det var måske dog en liden trøst, at nu var det, ligesom ministeren havde været hele raden rundt, nu var det svært at pege på én eneste uddannelse her i landet, som ikke var blevet forringet af den nuværende regering, men jeg måtte altså skuffe ham lidt og sige: ... (Bifald fra tilhørerpladserne).

Formanden: Må jeg gøre opmærksom på, at bifalds- og mishagsytringer ikke er tilladt.

Sigsgaard: ... at jeg tror altså desværre nok, at ... (Fortsat bifald).

Formanden: Jeg håber, det er forstået.

Sigsgaard: Jeg tror altså desværre nok, at man må skuffe de mennesker, som mener, at nu er det ligesom slut, nu sker der ikke mere på uddannelsesområdet. Jeg tror, at i den retning kender ministerens fantasi ingen grænser.

Hanne Reintoft: Vi må også på det bestemtteste vende os imod, at man indskrænker mulighederne for fritidsundervisning, og man skulle vel tro, selv om højskolen herhjemme måske nok er ved at have spillet sin rolle ud, at man også fra denne regerings side ønskede at bevare de traditioner, der har været for en bred adgang for befolkningen til at videreuddanne sig. At jeg personlig mener, denne videreuddannelse har et forkert sigte, og at man ikke kommer langt med den, er noget andet.

Det er ikke rigtigt, at det ikke bliver dyrere for deltagerne. Det bliver lige netop, som der er sagt, ganske betydeligt dyrere,

og den ene familie efter den anden vil ikke kunne afse det slet ikke så ringe beløb; der skal erlægges, hvis flere medlemmer af en familie ønsker at deltage måske ikke alene i ét, men i flere aftenskolekursus. Det vil igen — og det kan ikke siges tydeligt nok, for alle regeringens spareforslag har haft det asociale sigte — ramme dem, der har dårligst råd, det vil igen ramme de ufaglærte, det vil igen ramme folk under uddannelse, det vil igen ramme enhver, der har meget små indtægter.

Der var en af de borgerlige ordførere, der sagde her, at nu havde man fundet en udgift, der kunne bæres af dem, der skulle bære den. Jeg tror overhovedet ikke, man har noget begreb om, hvad folk kan bære. Der er jo ikke penge tilbage hos folk til andet end de mest nødvendige udgifter. Jeg tror, man snakker om helt andre indtægtsgupper end dem, der udgør det store flertal i dette land. Når man snakker så meget om det tavse flertal, så skulle man tage og beskæftige sig en smule med, hvad det samme tavse flertal har tilovers af penge.

Det øgede krav om deltagerantal forringer også lovens anvendelsesmuligheder ganske betydeligt; bortset fra, at det vel ikke kan være ministeren ubekendt, at det også har et forkert pædagogisk sigte. Alle undersøgelser om gruppeundervisning, om gruppearbejde, viser jo netop, at grupper på 8-10 mennesker er det bedste, og der er ikke nogen som helst saglig forklaring, ud over som sagt uhensigtsmæssige spareforslag, på, at man forøger dette deltagerantal. Man ved jo også, at mange aftenskolehold, der i og for sig var udbyttegivende og udmærkede, er gået ind, netop fordi man ikke kunne komme op på det nødvendige tal.

Man skulle ikke synes, at det var nødvendigt at forringe denne lov, der i og for sig ikke selv er tilstrækkelig. Den indebærer selvfølgelig kimen til et bredere demokrati og til et uddannelsesdemokrati, selv om en egentlig fritidsundervisning skulle indebære, at alle mennesker i deres fritid kunne tage sig en egentlig erhvervsmæssig uddannelse.